

za srečnega, ako je izvršil navodila Sv. Stolice, če je šlo za cerkvene zadeve. Toda že l. 1880 sem si dovolil opozoriti na to, da je centru nemogoče izvršiti direktive, ki so dane za necerkvene zakone. Papež Leon XIII. ni dal direktive, ne predpisa, marveč je samo izrazil željo. Centrum pa je izpolnitev te želje spoštljivo, a odločno odklonil.

Naša stranka je stranka krščanske svobode. In ravno ta svoboda nam narekuje ter nas navdušuje, da podpiramo cerkvene predstojnike, rimskega papeža in naše škofo v borbi za katoliške ideale in za pravice cerkve in krščanskega ljudstva. Ta borba je plemenita in narekovana od globoke zavesti stanovske dolžnosti. Nasprotniki pa tako delovanje in potegovanje papeža in škofov razkričujejo kot politično ter ga skušajo pred državo diskreditirati z žigom klerikalizma. Ko je ljubljanski škof dr. Jeglič storil to, kar je njegova dolžnost kot pastirja duš, da je namreč obsodil pisavo »Domovine« kot nekrščansko in proticerkveno ter vernikom odsvetoval čitanje tega lista, so ga nasprotniki ožigosali kot klerikalnega agitatorja ter se zahtevali po pomoč k ministru vere. Sugerirali so mu, da je ljubljanski škof kršil čl. 12 naše ustave, in pravoslavni minister, ki ne pozna visokega poklica katoliške cerkve niti naloge in odgovornosti katoliške škofo, jim je naselil ter obsodil škofovo postopanje kot »stranpot strankarske politike«. Mi pa kličemo ljubljanskemu škofu: »G. škof, Vi ste na pravi poti obrambe naših verskih svetinj in pravic in naše ljudstvo Vam sledi s hvaležnostjo in z zaupanjem!«

Za obrambo verskih svetinj našega ljudstva se je naša stranka vedno potegovala ter se bo tudi v bodoče. Ona je bila ter tudi bo v prihodnje prvobornateljica za krščansko šolo, za pravice staršev in katoliške cerkve na vzgojo otrok in mladine. Ona je vedno stala na braniku za fundament krščanske familije, za zakramentalno zakonsko zvezo. Ako branimo verske svetinje našega ljudstva, hočemo s tem ohraniti to, kar je bistveni del slovenske individualnosti.

Zakaj nimamo jesenskih šolskih počitnic?

Pri nas na Štajerskem so že od nekdaj bile v navadi jesenske šolske počitnice. To je bilo dobro za kmeta, da je dobil pastirja in pobiralce sadja in grozdja. Dobro je pa to bilo tudi za siromašne otroke, ker so si pri kmetu zaslužili zimsko obleko in obuvalo.

Odpravile so se jesenske počitnice tedaj, ko je bil prav liberalcev ali samostalnih demokratov Žerjavov in Pivkov komandant Pribečevič minister za šolstvo. Liberalni učitelji so hoteli imeti poletne počitnice in ustregel jim je. Naš minister za šolstvo dr. Korošec je leta 1924 dovolil delne jesenske počitnice, a ko je za njim prišel Pribečevič, jih je zopet odpravil. Tudi Radič ni maral nič slišati o jesenskih, temveč je bil za poletne počitnice.

Tako stoji ta stvar. O tem ne bi obširno pisali, ali ker je Žerjav-Pivkova »Domovina« v številki 38 pisala, da kmetje ne marajo jesenskih počitnic, moramo to ljudem raztolmačiti, da bodo videli, kako so liberalci proti kmetu.

»Domovina« piše: »Slovenski Gospodar« od 9. sept. zopet vema starše in občine za jesenske šolske počitnice na kmetih. Dokazuje na vse mile viže, da potrebujemo otroke jeseni bolj doma, kakor po leti. Ljubi »Slov. Gospodar«, ne boš nas!

Kakšen pa si ti kmet in koliko imaš šoloobveznih otrok... »Domovina« torej odločno piše proti jesenskim počitnicam in se norčuje iz kmeta, ki jih zahteva. Pravi, da bi naj bile jesenske počitnice samo tedaj, kadar so poplave in kadar je sadje. O jesenski paši, ki je vsako leto potrebna, pa ne črhne niti besedice.

Vidi se, da je v »Domovino« napisal članek proti jesenskim počitnicam kak liberalni Pivkov učitelj. Čudimo se, kako more sploh kak zaveden kmet še dovoliti, da za-

zamišljen glavo podpiral z roko. Ko je slišal čudno sikanje živali, po kateri je bil imenovan, se je vzravnil in se ozrl na vse strani. Ta nenadna, morda celo nehotna kretanja je bila edino znamenje začudenja ali nemira. Pustil je ležati puško, ki mu jo je bilo treba samo z roko prijati, in tomahavk, ki si ga je bil zaradi varnosti zrahljal za pasom, je padel na tla. Potem je zopet sedel kot prej, samo da si je zdaj glavo podprl z drugo roko. Mirno in brezbrizno, kakor so navajeni samo Indijanci, je sedaj čakal, kaj bo.

»Le poglejte ga, vrlega vojščaka!« je pošepetal Sokol in Heywarda stisnil za roko. »Prav dobro ve, da bi en sam pogled, migljaj z roko sovražnika napravil nezaupnega in nam nakopal...«

Besedo mu je vzel blisk in pok puške. Tam, kamor je Heyward gledal strmeč in obdušujoč, se je zrak napolnil z žarečimi iskrami. Ko je pogledal še enkrat, je bil Čingagok že izginil. Lovec je pripravil puško in nestrpno čakal trenutka, ko se pokaže sovražnik. A vse je kazalo, da je napad pri kraju, le tolpa volkov je preplašena dirjala mimo. Čez nekaj mučnih minut je bilo naenkrat slišati kakor pljusk v vodo in takoj nato drugi strel.

»To je bil Unkas!« je rekel gozdnik. »Pok njegove puške poznam, kakor pozna oče glas svojega otroka. Saj sem jo sam rabil, predno sem to-le dobil.«

»A kaj pomeni vse to?« je vzkliknil Heyward. »Vse kaže, da smo obkoljeni od sovražnikov.«

Ta hip se je Čingagok zopet pokazal v svetlobi ter sedel na prejšnje mesto, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Lovec je stopil k njemu in rekel:

»Kako je, Kača? Ali nas res zasledujejo Mingi, ali pa je samo eden izmed zaostalih, ki tu išče plena in skalpov?«

haja tak list, kot je Žerjav-Pivkova »Domovina«, v kmetsko hišo! Tu imate kmetje in viničarji jasen dokaz, da »Domovina« ne piše za kmeta, viničarja in delavca, ampak za liberalno gospodo.

Kdor ni slep, naj spregleda!

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Pašič preide v ofenzivo. Ker bo v kratkem redno zasedanje narodne skupščine, je treba hiteti tudi Pašiču, da pride že preje do moči. Zato je napovedal, da bo sklical zbor radikalne stranke. Na tem zboru bo zopet dobil on zaupanje celotne radikalne stranke, razni odpadniki pa se bodo v stranko povrnili. Stranka bo stopila tudi na bolj so cjalna tla in bo privzela nekatera načela socijaldemokratov v Nemčiji in njihovega voditelja Marksa. Po tej notranji ureditvi stranke same, pravi Pašič, pa bo šel v vladno in sicer le z eno stranko, a ne z Radičevci, ter potem, ko bo na vladi, takoj povzročil nove volitve. V koliko pa se bo Pašiču njegov načrt posrečil, bomo še ta mesec videli.

Demokratska zajednica, to so Davidovičevci in Spahovci, se je zadnji čas pokazala naklonjeno rešiti vladine kroge na ta način, da podpre sedanjo vlado Uzunovičevo in sodeluje z Radičem. Vodja te nove skupine Voja Marinovič je bil v Parizu pri kralju v avdijenci.

Kralj in kraljica sta se vrnila pretekli dnevi za nekaj časa v Beograd, a od tam gresta v južno Srbijo.

Boj za stanovanjski zakon v narodni skupščini. Po mestih je veliko pomanjkanje stanovanj, ker se med vojsko in po vojski precej časa ni nič zidalo. Ob enem pa je spor glede najemnine stanovanj tako hud, da je bilo treba posebnega zakona, ki velja letos do 1. novembra, kateri je štiti najemnike. Narodna skupščina je izvolila poseben odbor, ki naj reši to vprašanje. V soboto, dne 2. oktobra, je bila v tej zadevi zelo viharna seja, ker je vladina večina sprejela v načrt, da 1. maja 1927 vsaka zaščita stanov. najemnikov preneha. Poslanec Jugoslovanskega kluba dr. Gosar je zoper ta vladni načrt ostro nastopil, nakar so v znak protesta vsi poslanci opozicije zapustili sejo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Prijateljska pogodba med Francijo in našo državo se je sklenila pretekli teden v Parizu. Ker pa je naš zunanji minister v pogajanjih z Italijo, se vsebina te pogodbe še ne objavi.

Italijo ne čakajo lepi dnevi, če se pomisli, da so večkrat stepejo fašisti in redna vojska. Kadar bo odnehala močna roka Mussolinijeva, ne bo nihče mogel zabraniti spopada. Da zato Mussolinija bolj zavarujejo, upeljejo zopet smrtno kazen za zločine zoper kralja in Mussolinija.

Na Češkem imajo vladino krizo. Zdaj upajo, da bodo sestavili vlado, v katero pojde tudi češka ljudska stranka, Slovaška ljudska stranka, ki se od prevrata sem dosledno bori za avtonomijo, ter češki in nemški kmetski poslanci. Upati je, da bo ta vlada delazmožna.

Na Poljskem so pretekli teden dobili zopet novo vlado, ki jo je sestavil Pilsudski. Na Poljskem so bili katoliški cerkveni krogi tudi v državni politiki zelo vplivni in se je vsaka vlada ozirala na to, da je štiti pravice kat. Cerkev. Zdaj pa so že začeli poskušati svobodomislecij tudi na Poljskem, da utihotapijo protiverske zakone. Katoličani pa so odločno nastopili zoper ta poskuš, vlada se je morala izmenjati in sedaj bodo nove volitve. Katoliški poljski narod bo pri tej priliki odločno zavrnil stranke, ki nastopajo proti katoliški Cerkvi in proti pravicam katoličanov.

V Rumuniji bo izprememba na kraljevem prestolu. Dosedanji prestolonaslednik se je najpopreje odpovedal vsem pravicam in odšel iz Rumunije. Potem je prišel nazaj, in sprejel zopet prestolonasledstvo. Zdaj pa se pripravljajo na to, da bi sedanji kralj, njegov oče, odstopil in bi sin zakraljeval. Vso državno politiko v Rumuniji vodi kraljica mati.

Vse države Evrope — naj se združijo vsaj na nekaterih točkah skupnega gospodarskega in političnega življenja.

Mohikanec ni takoj odgovoril. Skrbno je pregledal žrjavico, v katero je namesto vanj zadelo kroglja, potem pa je dvignil prst in rekel:

»Eden.«

»Saj sem si mislil«, je rekel Sokol in sedel poleg njega. »Ker se je lahko skrivil v jezeru, predno je Unkas pomeril na njega, je brzkone odnesel pete in se bo zdaj bahal s svojim junaštvom.«

Naenkrat je zopet Unkas stal pred njimi. Kakor bi se nič ne bilo zgodilo, je tiho sedel k ognju. Heyward je strmeč opazoval to čudno vedenje. Skoro se mu je zdelo, da imajo ti trije gozdniki skrivna znamenja, po katerih se razumejo med sabo.

»Kaj pa se je zgodilo z našim sovražnikom, Unkas?« je vprašal. »Slišali smo tvojo puško in smo mislili, da je pač nisi sprožil zaman.«

Mladi glavar je molče odgrnil svojo lovsko torbo in pokazal krvavi skalp, ki ga je nosil za pasom kot znamenje zmage. Čingagok ga je potipal in ga pazljivo ogledal. Z zaničevanjem in mrzno ga je potem izpustil in vzkliknil: »Mingo!«

Kakor da se nič ni zgodilo, je Sokol odložil orožje in tudi Indijanca sta pokazala, da se ne bojita več za svojo varnost. Heyward pa je odšel na stražo, ker se je še vedno bal novega napada.

Čingagok je zapalil pipo. Parkrat je potegnil iz nje, potem pa jo je dal lovcu, ki je tudi storil tako in jo dal naprej Unkasu. Tako je šla pipa med globokim molkom trikrat okrog, predno je kdo odprl usta za besedo. Nazadnje pa je Čingagok kot najstarejši in največjavnejši prijatelj besedo in nakratko povedal, za kaj gre. Lovec je

nja. Da bi se ta pametna misel mogla čimbolj zanesti v javnost, imajo ta teden posebno zborovanje na Dunaju. Besede so lepe, a kaj, ko jih oni, ki imajo moč v rokah, ne poslušajo.

Veličasten shod dr. Korošca v Brežicah.

Ob najlepšem vremenu in mnogobrojni udeležbi se je vršil zadnji nedeljo, dne 3. t. m., shod dr. Korošca v Brežicah. Prvotno je bilo določeno, da se vrši shod na vrhu in dvorišču Narodnega doma, a ker je SKS hotela izrabiti nas kot zase, se z njim okoristiti in naš shod onemogočiti, se je shod vršil na obširnem dvorišču gostilne Druškovič. Veliko dvorišče je bilo polno zavednih zborovalcev iz vsega Posavja, to in onstran Save, ki so pazljivo sledili govoru voditelja slovenskega naroda in mu ponovno navdušeno pritrjevali.

Shod je vodil načelnik okrajne organizacije SLS v Brežicah, g. Franc Podvinski iz Pišec. Govor dr. Korošca, priobčimo prihodnjic.

Med zborovanjem so prišli na shod samostojni kmetijci in radičevci, ki so za pol ure prej sklicali svoj shodič v Narodni dom, tam hujskali proti SLS in sklenili, da pridejo na naš shod. Mislili so, da pridejo na svoj račun in napravijo zmed, toda so se prav temeljito zmotili. Zborovalciše je bilo polno, zborovalci navdušeni in zadivljeni v govor dr. Korošca. Veličastno zborovanje je samostojne in radičevce tako potlačilo, da so si upali izpustiti le par medklicev, dobili so pa vselej tak odgovor, da so postali vedno krotkejši.

Po našem zborovanju sta skušala s svigli skozi lino naproti govornišskemu odru govoriti prevaljski okrajni ekonom Stoklas in mariborski dr. Novčan, a navdušeni zborovalci so ju preglasili z dolgotrajnimi vzkliki: Živijo dr. Korošec!

Kaj je novega?

POPLAVE NA ŠTAJERSKEM.

Sedaj prihajajo podrobnejša poročila o škodi, katero je povzročila zadnja poplava v preteklem tednu. Na Kranjskem je pokrajino med Škofjo Loko in Ljubljano zadelo poplava naravnost strašno. Cele vasi so uničene. Tudi na Štajerskem je bila poplava huda. Iz Celja poročajo, da je bil radi poplave, ki je v terek v teku 10 mesecev že petkrat ogrožala mesto Celje in okolico in prizadejala prebivalstvu ogromno škodo, v terek ves dan ukinjen šolski pouk na vseh šolah. K svojemu poročilu o tej poplavi dodajemo še, da je Hudinja, ki je zopet prekomerno narastla, napravila posebno trdki Majčič ogromno škodo. Hudinja si je namreč ravno pred mestnim mlinom vsled velikih vodnih mas napravila novo sirugo in tako popolnoma obšla staro strugo, ob kateri je bila montirana vodna turbina, ki je sedaj na dosedanjem mestu brez pomena.

Tudi iz Rajhenburga nam poročajo, da je vremenska katastrofa v pondeljki noči tudi pri njih prišla do izraza. V temni noči je razgrajal vihar, treskalo in pokalo je, da se je vse treslo. Blisk za bliskom je odpiral dalč v daljavo blede pogled. Vsula se je ploha, ki je bila pomešana s točo. Šipa na oknih so se tresle groze in mnogo jih je celo pobilo. Sava je silno narastla in kmalu tu li ni bil več mogoč prevoz troda. Hvala Fogu je nevihta kmalu polegla in nam še ni tako hudih posledic zapustila, kakor smo mislili v trenutku grozne nočne nevihte.

V Brežicah je Sava nagloma naraščala in dosegla 4 m nad normalo, ravnokotno tudi Gabrnica. Nekatera luča v vasi Zverinjak, Trnje in Fokošek so bile dalje časa popolnoma odrezane od sveta in je voda deloma pritokla v hiše in gospodarska poslopja. Zlasti pa je vsa Vrbinja izgledala kakor velikansko morje. Voda sedaj, ko ne dežuje več, primeroma hitro odteka in pada.

Povodenj je obiskala tudi Sotelsko, Mislinjsko, Mežiško, Pesniško in Šavniško dolino, da ne govorimo o številnih razlitih potokih v Slovenskih goricah, Halozah in drugod. Škoda je povsod znatna.

odgovoril, a prijatelj mu je ugovarjal. Unkas je spoštljivo molčal, dokler ga ni Sokol vprašal, kaj meni on.

Heyward, ki ni stal daleč odtod, je spoznal iz kretenj posameznih govornil, da sta oče in sin zagovarjala svoje mnenje, lovec pa s oje.

Slednjic sta se dala Indijanca pregovoriti, kar je bilo spoznati iz pritrjevalnih znamenj. Ne da bi še kaj rekel, se je nato Sokol ulegel poleg ugašajočega ognja in zatisnil oči, da bi zaspal.

Mohikanca pa sta porabila to priliko, da sta se posvetila drug drugemu. Čingagok je stresel s sebe resno, dostojanstveno držanje indijanskega poglavarja ter nežno in ljubeznivo govoril s svojim sinom. Z veseljem se je Unkas udal očetovi zaupljivosti. Kot godba so prijetno zvenele njiju besede in postale večasih ženske mehke.

Pod vplivom teh naravnih čuvstev je s Čingagokovega obraza popolnoma izginil divji izraz. Tudi Unkas je pouosno resno zamenjal z mehko razigranostjo.

Celo uro sta se tako pogovarjala. Nazadnje pa si je Čingagok glavo ovil z volneno ruto, ki jo je navadno nosil čez rame, ter se iztegnil, da bi zaspal. Unkas je takoj umolknil. Še enkrat je pobrskal žerjavico, da je grela očetove noge, potem pa si je tudi on poiskal vzglavja med razvalinami.

Z občudovanjem je sledil Heyward kretnjam teh treh gozdnikov. Ko jih je zdaj videl speče poleg ognja, zavedajoče se svoje varnosti, jih je posnel tudi on in kmalu so trdno spali vsi, ki so si bili poiskali zavetja med razvalinami Viljem-Henrika.

(Dalje prihodnjic.)

Samomor radi odpustitve iz službe. V soboto zjutraj so našli ljudje na Pobrežju pri Mariboru, ob občinski meji proti Mariboru, na produ ob Dravi, moško truplo. Domačini so ugotovili, da je mrtvec 32letni Trobenta Jožef, železničar, stanujoč na Pobreški cesti 42. Okoli ust je bil ves ožgan. Zdravnik dr. Zorjan je ugotovil, da se je nesrečnik zastrupil. Pri njem niso našli ničesar, kar bi dalo sklepati na vzrok samomora. Sorodniki in njegovi znanci pa so izjavili, da je pokojni že večkrat izjavil, da se bo usmrtil, ker je bil radi malomarnosti odpuščen iz službe.

Redek slučaj. Pri železniškem čuvaju Fr. Čretniku v Završah pri Grobelnem je krava povrgla tri teleta in sicer dva junčka in telico. Nesreča v sreči pa je bila, da je krava nekaj dni potem na enega teleta legla, tako da se je zadušila.

Neznana utopljenka v Muri. Dne 25. septembra so našli v kanalu Mure na grabljah turbine pri papirnici v Sladkem vrhu truplo neznanne žene. Utopljenka je stara okrog 60 let, slabotne postave, oblečena v modro obleko, ima črne lase in slabe zobe. Identitete niso mogli dognati. Osem dni prej, ko so našli truplo, so videli avstrijski pastirji iz občine Lichendorf, kako je na desnem bregu Mure skočila v vodo neka ženska, vpila na pomoč, nato pa izgubila v valovih. Skoro gotovo je bila to žena, katere truplo so našli na turbinskih grabljah v Sladkem vrhu.

Podtaknjen ogenj. V Černoslavcih pri Murski Soboti je pred nekaj dnevi izbruhnil okoli treh ponoči v gospod. poslopju Jožeta Titana ogenj, ki je vpepelil več poslopj in napravil okrog 300.000 dinarjev škode. Ogenj je bil brezdvomno podtaknjen, toda oblasti doslej še zastonj iščejo požigalca.

Smrti v Savi. Par ur pred grozno pondeljko nevohtno je šla v Rajhenburgu neka nad 80 let stara ženska Bitančka proti Savi v bližini broda. Ni se ustrašila moči vode, ampak je skočila v deročne valove. V bližini gostilne »ob Savi« so utopljenko rešili iz valov, a je bila že mrtva. Truplo so spravili v mrtvašnico na Vidmu. Hitro je prišlo orožništvo iz Senovega, da se, če mogoče, ugotovi, kaj bi bilo utopljenko v tako visoki starosti pripravilo k nesrečnemu samomoru.

Velika žepna tatvina. Posestnik male hišice v Petelinovi vasi v Trbovljah g. Boh je prodal svojo hišico in sta se z ženo Marijo izselila v Savinjsko dolino, kjer poseduje žena malo posestvo. Na Zidanem mostu pa, ko je šla žena k postajni blagajni po vozni listek, ji je nekdo ukradel 100.000 kron. Žena, seveda vsa obupana, je alarmirala takoj navzoče orožništvo, in akoravno so ti prebrskali kolo-dvor in preiskali vse potnike, denarja niso našli.

Kako daleč smo že prišli! Okrajni glavar Pinkava v Laškem se je s posebno okrožnico št. 862/1 z dne 12. avg. t. l. obrnil na podrejene krajne šolske svete v laškem okraju, da bi isti prispevali k nakupu pisalnega stroja za pisarno prosvetnega oddelka na sreskem poglavarstvu v Laškem. Okrožnica se glasi: »Vsem krajnim šolskim svetom! Pisarna tukajšnjega prosvetnega oddelka je še vedno brez razumnoževalnega aparata in pisalnega stroja, ker ji nikakor ni bilo mogoče izposlovati kredita za nakup teh dveh nepotrebnih pisarniških potrebščin. Zadnje čase si je pomagala z razumnoževalnim aparatom, ki ga je dal dobrohotno na razpolago tukajšnji okrajni zastop. Edini pisalni stroj pa se je, ker je celodnevno obremenjen z drugim nujnim delom splošnih referatov, mogel uporabljati le v izvenuradnih, t. j. večernih urah. Nabava pisalnega stroja je za prosvetni oddelk neodložljiva. V izogib zopetne uvedbe razpošiljanja okrožnic, odlokov in drugih naslovov, še več pa šolskim upraviteljem v originalu v svrhu prepisa in zastoja poslovanja, vabim naslov, da po možnosti prispeva k nakupu za prosvetni oddelk toliko potrebnega pisalnega stroja.« — Tako okrožnica okrajnega glavarja. V času, ko se pri nas gospodarji, ali bolje rečeno razsipava 13milijardi državni proračun, ko moraš na vsak kos papirja, ki ga rabiš, že pritisniti državni kolek, ko se nalaga davek na vsako majhno stvar prav po italijanskem vzorcu, pa pride državni uradnik pred avtonomno korporacijo s prošnjo, naj le ta pomaga k nakupu nepotrebnih sredstev za vzdrževanje pisarne državnega urada. Ne dolžimo tukaj g. okrajnega glavarja — če ne more dobiti od višjih oblasti potrebnega kredita, kriv je vsega tega za nas Slovence nesrečni režim, krive so gotove politične stranke, ki so pomagale spraviti vse dol po Savinji in Savi, gori iz Belgrada pa se najpotrebnejšega ne more dobiti, kar nam jasno priča predstoječa okrožnica glavarja v Laškem.

Naša društva.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru priredi v nedeljo, dne 17. oktobra 1926, v prostorih gostilne g. Gačnika v Studencih, Dr. Krekova cesta 24 (poleg delavnice drž. železnice) veselico, združeno z vinsko trgatvijo, katere čisti dobiček je namenjen za gradbo Katoliškega doma v Studencih. Najljudnejše prosimo vsa bratska društva v Mariboru in okolici, da ta dan ne prirejejo nobenih veselice. Ker je Katoliški dom v Studencih nujno potreben, vabimo že danes vse naše prijatelje, da se te dobrodelne veselice udeležijo! Natančen spored veselice bomo objavili prihodnjik.

Ruše. Tukaj se je ustanovilo pred tremi meseci prepotrebno Prosvetno društvo. Ze kar ob rojstvu Prosvetnega društva, pri ustanovnem občnem zboru, je bilo zanimanje veliko ne samo d strani mladine, ampak tudi od strani starejših ljudi. Med zborovalci si opazil stare posestnike, trdne korenine našega mišljenja in prepričanja iz Smolnika, Ruš, Lobnice in Bezene. Takoj po občnem zboru se je oglasilo 32 članov, danes pa šteje društvo nad 60 članov in upamo, da se število v teku treh mesecev zviša na sto članov zaželjenega Prosvetnega društva, kojega namen in delovanje nam je v prekrasnih besedah pri ustanovnem občnem zboru razložil gospod profesor Prijatelj iz Maribora. Delovanje in napredek društva pa bodi temeljni, ko imamo krasne društvene prostore, novi oder, toda treba bo še narsikaj izpopolniti, dopolniti in preurediti ali to nas nič ne straši, saj imamo za seboj ljudi, ki nas gmotno podpirajo bodisi z lesom ali kar se rabi. Dne 10. oktobra priredi in uprizoni Prosvetno društvo v Rušah krasno igro »Matie«. Da bode uspeh tem večji, se dramatični odsek tembolj trudi, na dan čletnice koroškega plebiscita dati priliko cenjenemu občinstvu, spoznati in ceniti ljubezen do domo-

Uboj. Dne 21. septembra so pri posestniku Francu Tratarju v Kostanjevici št. 6, občina St. Rupert, meli proso. Tega so se udeležili tudi razni fantje in dekleta, ki so po izvršenem delu odšli domov. Ostali pa so v hiši zgoraj navedenega nekateri fantje in domači. Okrog 1.30 ponoči, ko so začeli tudi ti zapuščati hišo in se zbirali zunaj za odhod, je nastal med njimi prepir, baje iz starega sovraštva, ki je vladalo med fanti vasi Gradišča in Jevševc, ki se je končal s pretepom s poleni. Pri tem je obležal Ludovik Šivave, 24letni fant, delavec iz Strmece, z najtežjimi poškodbami na glavi. Ko so domači začeli pretepet, je pritekel gospodar mirit, toda moral se je umakniti, ker je bila nevarnost, da bo še on napaden. Glavni krivec je 21letni fant, osumljenih pa je še pet drugih, katere so odgnali v zapor okrajnega sodišča v Mokronogu, toda razen glavnega krivca so bili vsi izpuščeni. Ludovik Šivave je takoj po zadobljeni poškodbi padel v nezavest in je dne 22. m. m. ne da bi prišel k sebi, umrl. Dne 24. se je vršila raztelesitev. Pri tem se je dognalo, da je črepinja na več krajih prebita in bi fant, četudi bi ozdravil, ostal najbrže slaboumen. Bili so to seveda vse fantje, ki niso organizirani v nobenih prosvetnih društvih.

Trebušni tifus v Sloveniji se pojavlja letos, kakor poroča »Zdravje«, v velikem številu kot posledica trajnega deževja in poplav. V enem samem tednu prošlega meseca je bilo prijavičenih 64 slučajev tifusa v ljubljanski in mariborski oblasti.

Zračne bolnice v Nemčiji. V Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru v Nemčiji je bila te dni izdelana prva zračna ambulanca. Prostora ima za sedem oseb in vozi z veliko brzino. Notranjost letala je emajlirana. To pa radi večje snaznosti in lažjega desinficiranja. Ima dve kabini za težke poškodovance, štiri stole za bolnike in še prostora za dva bolniška strežnika. Zastopniki sovjetske vlade so napravili s tem letalom poskusne polete in za rusko državo upravo naročili šest takih letališč.

Čebele vzrok neugode. Ko je neka gospa Briggs s svojo hčerko šofirala po okolici Londona, se je naenkrat vanjo zakadil roj čebel ter njo in hčerko tako zdelal, da v trenutku nista nič videli. Gospa je pri tem zgubila oblast nad avtomobilom ter zavozila v telefonski drog. Pri tem si je polomila več reber in na celem životu si je kožo odrgnila. Obe so takoj prepeljali v bolnico, kjer so se posebno za oči takoj zanimali specialisti.

Pravkar je izšel v zalogi Tiskarne sv. Cirila v Mariboru nov vozni red, veljaven od 1. oktobra 1926. Ker ima mnogo važnih sprememb, si istega takoj nabavite. Oblika je jako priročna ter stane samo Din. 1,50.

Vse potrebščine za jesen in zimo si nakupite najbolje in najceneje v trgovini Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Velika izbira raznih štof. Zaloga vseh čevljarških potrebščin. Nakup jaje, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov vedno po najboljših dnevnih cenah. Prepričajte se! Oglejte si zalogo! 1399

Pisma iz domačih krajev.

Sv. Peter pri Mariboru. Na Malo Gospojnico so pri nas, kakor ste brali v časnikih, enemu spustili kri, da je umrl. Pisalo se je o fantovskem pretepu. Resnici na ljubo moramo popraviti, da so fantje prepustili vlogo pretepanja oženjenim dedcem, da ti ne bi prišli iz »grifa«. V pondeljek, 27. septembra so potegnili iz Drave utopljenko. Ker pa je pred dvema dnevoma odšla neka dekla iz Malečnika neznanu kam, so jo briteh butice takoj pogruntale češ, utopljenka ni nihče drugi, nego dotična dekla. Zakaj je skočila dekla v vodo, kdaj, kaj, kako, čemu? Ni je bilo južine, da se ne bi pogovarjali o utopljenki. Komaj je naš grobar utopljenko zagrebel, pojavila se je dotična dekla v Malečniku. Ali je vstala od mrtvih? Ali straši? Grozno! Še nekaj. Ljudje so upravičeno nevoljni, da ima vojaštvo baš sedaj vaje po naših sadonosnikih in vinogradih. Prosimo več obzirnosti, kajti davke plačujemo mi, naš gospod organist se je poročil v pondeljek, dne 4. oktobra v Svecini. Da bi bilo srečno!

Gornja Radgona. Od 2. do 4. oktobra smo obhajali svetoletno tridnevno pod vodstvom p. Ladislava iz Ptuja. Verniki so se pridno v obilnem številu udeleževali lepe pobožnosti. — Med gojence škofijskega bogoslovnega semenišča v Mariboru sta sprejeta iz naše župnije abiturijenti Anton Trstenjak iz Ivanjševskega vrha in Matija Trstenjak iz Ivanjševca. Tako imamo iz Petrovske fare v mariborskem bogoslovju tri gojence, v dijaškem semenišču pet dijakov in enega v Veržeju v zavodu Salezijancev. — Stavbeno delo nove občinske palače je prevzela gradbena družba »Slograd« iz Ljubljane. Zgradba je proračunana nad 1 milijon dinarjev. — V petek, dne 1. oktobra so se na Meleh stegli fantje. Ivan Štraki iz Črešnjevec je smrtno nevarno ranil 21 letnega

vine, maternega jezika in do rodne zemlje, ki je v igri »Matie« krasno opisana. Igra se vrši v nedeljo popoldne točno ob 4. uri. Nastopi tudi pevski in tamburaški zbor. Pristrčno vabljeni iz sedmih vasi.

Slivnica. Skupna prireditelja hočkega prosvetnega okraja v Slivnici dne 3. oktobra je prav lepo uspela. Obširna dvorana je bila do zadnjega kotička polna, popolnoma razprodana. Prireditelji so bili zadovoljni z obiskom, udeleženci pa z vzporedom, oziroma z njegovim proizvajanjem. Združeni moški — ta je prav posebno ugajal — in mešani pevski zbor pod vodstvom gospoda organista Sterleta je s svojim lepim petjem vzbudil občudovanje, splošna sodba je bila, da kaj takega niso pričakovali od podeželskih zborov. Ganljivo je bilo, ko je z dvema pesmima nastopila družina Sterletova sama, žal, ker matere — izvrstne pevke, ki je meseca maja umrla, ni bilo več zraven. Poslušalcem je segel ta nastop v srce, kar je pokazalo mogočno ploskanje. Zelo je ugajala tudi igra »Dome«: snov je vzeta prav iz kmečkega življenja; slivniški igralci pa so se dobro živeli v vloge in nam preodčili zanimivo snov izvrstno in s tem pokazali veliko požrtvovalnost in zmožnost. Vmes pa je svirala društvena godba na pihala iz Hoč lepe komade in tako izpopolnila vsopred in užitek te prireditve tudi od godbene strani. Dasi še je začetnica, vendar jo je spretnost kapelnika g. Sterleta in marljivih članov povzdignila do lepe dovršenosti. Ko je bil končan vsopred v Društvenem domu, se je na okusno okinčanem vrtu gospoda Lesjaka razvila prijetna zabava, pri kateri je neumorno nastopila godba, neutrudni licitatorji in vrle prodajalke pa s oskrbeli, da se je za nakup skupnega skloptikona tudi tukaj pridobila lepa svotica. Pripravljali odbor izreka vsem sotrudnikom in gostom najiskrenejšo zahvalo za ves nemali trud, požrtvovalnost in naklonjenost.

Mladenci, korajža velja! Gotovo že vsi veste za velik mladinski šoh, ki se vrši v nedeljo, 10. oktobra pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Popoldne žaloigra »V satanovih verigah«. Ne pozabite sami priti, pa še svoje prijatelje in znance pripeljite s seboj! Torej, pri Sv. Juriju ob Ščavnici se vidimo pri vsakem vremenu!

Friderika Sloser iz Sratovec. Udaril ga je s pilo ali dletom po glavi in ga ranil na desnem licu in nad levim očesom. Ranjenca je nudil prvo pomoč dr. Höhn iz Radince, napadalca pa so aretirali orožniki. Komaj 20 let stari fant je pravkar prišel iz ječe, pa se že zopet pripravlja za nov sprejem. — Pretekli teden je obiskal našo župnijsko cerkev cerkveni ropar. Najbrž se je skrivil v kakem kotu in ponoči šel na svoje delo. Pri vratih križev kapele je odlomil en okrasek »železno kačec«. S tem predmetom si je pomagal, da je odprl nabiralnik pri Marijinem oltarju in ga izropal. Velike vsote ni mogel najti, ker se nabiralniki pogosto izpraznujejo. Orožniki imajo falota že na sumu. Baje je doma ob Sv. Jurija ob Ščavnici in ima na vesti že več podobnih cerkvenih tatvin.

Loče. Terezijin sejm. Kakor vse drugo, nam je tudi zadnji sejm na Antonovo pokvarilo in motilo letošnje deževje. Kupci so bili prišli, živine pa je bilo premalo — radi prevelike vode. — Zdaž na Terezijino bo pri nas zopet sejm za živino in blago. Pričakovati se sme, da bo dobro obiskan, kakor je bila tudi prej kedaj navada. Nadejamo se tudi kupcev od drugod.

Sv. Jernej pri Ločah. V petek, 24. septembra smo ob obilni udeležbi ljudi pokopali posestnico Elizabeto Cvahte iz Ličnice, vdovo po prejšnjem dolgoletnem našem županu pd. Šimeku. Kratka, a zelo mučna bolezen jo je pobrala in vzela žalujočim otrokom. Stara je bila šele 59 let, Tri dobre, pridne matere nam je tako letos smrt odpoklala iz Ličnice k večnemu počitku in plačilu. O Veliki noči Uršo Jurše, vdovo po cerkv. ključarju, poletni gradu in sedaj Šimeku. N. v. m. p. — V pondeljek, 27. septembra so našli ob cesti v Loče kočarja Jakoba Burlak mrtvega. Napolit se je k zdravniku, a se mu je med potjo vllila kri. — Zadnji čas nas pogosto obiskuje Švikaršič. Hodi »troštati« nove Radičeve vernike. Naši modri samostojnejši so namreč sedaj vsi prisegli na Radičev evangelij. Vsaj Radič ob vsaki priliki črez »farje« udriha in to je našim samostojnejšem ta prava politika, ki davke znižuje in kmete rešuje! Kaj Radič sicer dela in če tudi še tako pritrjuje in kima k vsemu, kar beograjski mogočnejši rečejo, za to oni ne vprašajo. Kdo bo slednjič z dolgim nosom ostal, kakor že enkrat, bomo videli. — Letina je bila tudi pri nas slaba. Koruze pičlo, krompirja malo, in še ta je droben in slab, po vinogradih pa je tudi revščina, razen kjer imajo šmarnico. Poleg deževja nas je namreč obiskala tudi toča. Na pmlad bo gotovo enega ali drugega primanjkovalo, le žganja bo več kot dovolj. Zakaj vsakorožnih sliv je bilo veliko. Bo pa nekaterokrat volek v štali bolj pameten pri svoji vodi, kakor gospodar v hiši, ki bo pil »šnops«.

Sv. Barbara v Halozah. Zadnje nedeljo se je pri Sv. Barbari v Halozah po g. dekanu iz Zavrča blagoslovila nova cerkevica sv. Katarine ob Beli ter novi 18 m dolgi Društveni dom. Cela zgradba se je zgradila na prostoru stare župnijske cerkve sv. Katarine, ki se je razen zvonika do tal podrila, ker so jo razni potresi tako razmajali, da ni bila več za rabo, in iz njenega materijala se je dovršila sedanja veličastna stavba. Stara cerkev se je začela poridati 4. maja t. l., vse delo se je dovršilo do zadnje nedelje, dne 3. oktobra. Stara cerkev je bila znamenita, ker je segala do 13. stoletja. Gotični okni sta vzdani na levi in desni strani sedanjega vhoda v Društveno dvorano. Odkrila se je tudi stara slikarja iz 14. stoletja, ki pa se vsled razmajanega zidovja ni mogla ohraniti. Zakramentna hišica iz leta 1453 se je ohranila in vzdala v sedanji cerkvi na evangelijski strani. Obrtniki, ki so krasno stavbo brez vsake hibe po župnijskih načrtih izvršili, so bili večinoma domačini. Zidarska mojstra Brodnjak-Bombek, tesarski mojster Zuran, kovaški mojster Bračič, ključavničarski mojster Klajderič, rezbarski mojster Emeršič, so sami Barbarčani. Mizarska dela je dobavil izobren mizarski mojster Znidarič iz Sočetinc na polju »kraj Drave, kleparska dela pa znani kleparski mojster Lantič iz Gornje Radgone, šipe pa tvrdka Vogel iz Ptuja. Veliko umetnost sta pokazala sloviti pozlatar Zoratti, ki je postavil oltar ter restavriral stare, na platno slikane podobe iz leta 1743 od znamenitega slikarja Janeza Andreja Straussa iz Slov. Gradca, ter cerkveni slikar Horvat iz Maribora, ki je elegantno poslikal cerkveno in jo opremil po župnijskih načrtih z najnovejšimi svetniki, kakor sv. Janez Vianney in sv. Terezika od Deteta Jezusa. Cerkevica spada vsekakor med najlepše v Sloveniji in je vredna, da si jo prijatelji cerkvene umetnosti ogledajo. V njej je združeno staro in novo v lepo harmonično celoto. Župnik je celo stavbo dogradil v spomin svojega letošnjega romanja v Lurd, v Paray-le-Monial ter Ars na Francoskem, kar pričajo v cerkvi slike. Tako bode ta zgradba služila v bogočastne pa tudi kulturne namene Barbarčanov in tudi pobožne namene Haložanov in sosednih Hrvatov.

Šmiklavž pri Slovenjgradu. Pri tukajšnjih cerkvenih poslopjih so se v letu 1925 in 1926 izvršila razna popravila. Skarpa pri cerkvi se je razsula in bilo jo je treba obnoviti, mežnarija je letos na god sv. Treh kraljev pogorela in streho cerkvenega stolpa je bilo treba popraviti. Vsa ta popravila so se, kakor se je po pregledu komisije ugotovilo, v popolno zadovoljnost izvršila. Vsled mile zime in odločnega prizadevanja tukajšnjega cerkveno skladnega odbora se je že tekom enega meseca na mežnarijo napravila nova streha in sicer s cementno opeko. Pri mežnariji, ki je že zelo staro poslopje, so se nato morala izvršiti še druga potrebna popravila. Streha stolpa župnijske cerkve se je popravila in dvakrat pleskala. To delo je izvršil v našo posebno zadovoljnost g. Ferdo Rubin, kleparski mojster v Slovenjgradu in ga radi tega najtopleje priporočamo. Stroški vseh popravil znašajo 18.689,80 D. Od teh stroškov odpade tretjina na patrona g. Ivana Schuller v Slovenjgradu, kot lastnika tukajšnje graščine Vodriž, in sicer 6.226,93 D, ostala vsota 453,87 D pa šmiklavške farane. Ravno tako se razdelijo stroški komisijonelega ogleda, ki znašajo 514 D. Marljivemu cerkveno skladnemu odboru, posebno še njegovemu zelo skrbnemu načelniku Kladniku, izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Loke pri Sv. Juriju ob Taboru. Pri nas je umrla Zofija Valse — po domače Dragarica. Rajna je bila vzor dekle in vzor žena. Znana je bila daleč na okrog kot dobrotnica revežev. Ostani jej ohranjen časten in trajno hvaležen spomin!

Laško. V nedeljo, dne 17. oktobra po prvem sv. opravilu se vrši v Društveni dvorani v župnišču izredni občni zbor podružnice Kmetijske družbe. Poleg dopolnilnih volitev enega odbornika v podružnični odbor in enega delegata za občni zbor Kmetijske družbe mesto odšlega dr. Jerine, se bomo ob tej priložnosti pogovorili tudi o drugih, za naš kmetijski stan v laškem okraju perečih zadevah. Predvsem je važno, se pogovoriti o živinoreji in mlekarah, o sadjereji, in pride najbrž tokrat zraven eden dresveničar, ki bode sprejel naročila za sadno drevje. Tudi glede hmeljarstva moramo nekaj ukreniti. Predvsem potrebujemo pluge za globoko oranje in strokovnega poduka. Zato ste vabljeni ne samo kmetje iz domače, ampak tudi iz drugih župnij k obilni udeležbi.

Laško. Na Šmihelsko nedeljo, dne 26. septembra je na pobudo okrajnega zastopa prišel predavati o hmeljarstvu govornik iz Zalca. Prišli pa so poslušati samo trije interesenti. Seveda ni bilo predavanja. Ljudje se tukaj od nekdanj do nedeljo združijo pri sorodnikih in drugih znancih, ki pridejo do nedeljo k sv. Mihaelu. Seveda so bile gostilne dobro obiskane. Nauk za vse, na šmihelsko nedeljo v Laškem ne prirejata političnih shodov in ne strokovnih predavanj.

Rečica pri Laškem. Prostovoljno gasilno društvo v Rečici pri Laškem je priredilo domačo veselico na vrtu tov. Videčnika, čigar čisti dobiček je namenjen za nabavo prepotrebne gasilskega orodja. Zastopana so bila društva iz Gaberja pri Celju